Podpisnik: Nadja Marolt
Izdajatelj: SIGOV-CA
Serijska št.: 1236639314046
Podpisano: 29 10.2026 05:51

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNO SODIŠČE

I U 904/2024-107

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA
UPRAVNO SODIŠČE RS, LJUBLJANA
28. 10. 20 26
Podpis pristojne sodne osebe:

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije je po višji sodnici mag. Nadji Marolt,

v upravnem sporu tožeče stranke: , zoper toženo stranko: **REPUBLIKA SLOVENIJA,** ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Ljubljana,

ob udeležbi stranke z interesom: **TRŽNI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE**, Dunajska cesta 160, Ljubljana,

zaradi **dostopa do informacij javnega značaja**,

o **tožbi** zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-82/2024/2 z dne 19. 3. 2024,

28. oktobra 2026

RAZSODILO:

Tožbi se ugodi, odločba Informacijskega pooblaščenca št. 090-82/2024/2 z dne 19. 3. 2024 se odpravi ter se zadeva vrne istemu organu v ponoven postopek.

OBRAZLOŽITEV:

Izpodbijana odločba

1. Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju tožena stranka) je z odločbo št. 090-82/2024/2 z dne 19. 3. 2024 (v nadaljevanju izpodbijana odločba[1]) zavrnil pritožbo tožnika zoper odločbo in sklep Tržnega inšpektorata Republike Slovenije (v nadaljevanju: zavezanec, v tem postopku stranka z interesom) št. 090-52/2023-8 z dne 17. 1. 2024 (1. točka izreka). Odločil je še, da v postopku s pritožbo niso nastali posebni stroški (2. točka izreka).

2. Iz obrazložitve izhaja, da je tožnik na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ) pri zavezancu vložil osem vlog, s katerimi je zahteval: (1) popis zadeve, ki je nastala na osnovi njegovega sporočila z dne 21. 9. 2023, (2) popis zadeve, ki je nastala na osnovi njegovega sporočila z dne 5. 12. 2023, (3) popis vseh zadev organa, ki so nastale od leta 2020 dalje na osnovi tožnikovih sporočil v zadevah HALOKNAUF.si in v vseh drugih spletnih tržnicah istega pravnega subjekta, (4) dostop do seznama aktivnosti, ki so bile izvedene na osnovi njegovega sporočila z dne 30. 11. 2023 in sicer v obliki popisa relevantnih zadev, (5) popis vseh zadev, ki so nastale s kakršnimkoli obravnavanjem tovrstnih proizvodov, vključno z vsemi njegovimi dosedanjimi tozadevnimi sporočili (zadeva: kosilne glave s kovinskimi noži oziroma kosilne glave z gibljivimi kovinskimi deli „cepci"), (6) popis zadeve iz IS TIRS, ki je nastala na osnovi njegove prijave na RAPEX št. A12/00059/24, (7) dostop do vse relevantne dokumentacije, ki je nastala ob vseh aktivnostih, ki so bile izvedene v drugi polovici leta 2023 (zadeva: nepravilnosti na trgu s pirotehničnimi izdelki oziroma neskladni in nevarni pirotehnični izdelki), (8) popis vseh zadev, ki so nastale na osnovi vseh tožnikovih sporočil o nesprejemljivih tveganjih zaradi neskladnosti pirotehničnih izdelkov na trgu in tudi vseh opozoril o primerih nevarnih pirotehničnih izdelkov na RAPEX in ob upoštevanju že podane zahteve z dne 16. 12. 2023 ob podanem pozivu na odgovore in sicer o izvedenih in planiranih aktivnostih nadzora trga in proizvajalcev v obliki izpisa popisov zadev, ki so nastale s ciljem zmanjševanja tveganj zaradi uporabe neskladne in nevarne

1 V skladu z 31. členom ZDIJZ, ki določa, da je zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca mogoče začeti upravni spor skladno z zakonom.

pirotehnike in morebitnih izdanih ukrepov subjektom v nadzoru in drugim tangiranim organom.

3. Te zahteve je zavezanec, sklicujoč se na zlorabo dostopa do informacij javnega značaja, zavrnil, ker tožnik prekomerno obremenjuje organ in ne uresničuje namena ZDIJZ, temveč preko zahtev izraža svoje nestrinjanje z delovanjem organa in opozarja na po njegovem mnenju neučinkovito opravljene nadzore. Že od februarja 2020 dalje na zavezanca naslavlja različna obsežna sporočila, pri čemer vedno znova izpostavlja neučinkovitost zavezanca in poskuša usmerjati njegove postopke in delo. Sporočila pošilja številnim naslovnikom, zastavlja vprašanja in prilaga obsežne datoteke. Vloge se prepletajo, njihovo število pa je tako veliko, da že samo njihovo razporejanje in knjiženje terja ogromno dela. Zavezanec nadzira številna področja, zajeta v več kot 200 predpisih, zato mora svoje kadrovske vire izkoristiti in razporediti tako, da je prisoten na kritičnih področjih dela in ne samo na področju, na katerega ga s svojimi prijavami usmerja prijavitelj. Tožnik je na zavezanca leta 2022 naslovil 82 zahtev za dostop do informacij javnega značaja (v nadaljevanju DIJZ), v letu 2023 173, v prvih sedemnajstih dneh leta 2024 pa že 16. Vlaga tudi druga obsežna pisanja. Zavezanec sicer letno prejme 25 do 30 zahtev za DIJZ. Tožnikove zahteve je sprva obravnaval vsebinsko, šele ko je njihovo število postalo neobvladljivo, je presodil, da gre za zlorabo pravice.

4. Tožena stranka je tožnikovo pritožbo zavrnila. Navedla je, da je treba institut zlorabe pravice iz petega odstavka 5. člena ZDIJZ presojati v vsakem primeru posebej in restriktivno. To je skrajno sredstvo, ko od organa objektivno ni mogoče pričakovati, da bo odločil o dostopu do vseh zahtevanih informacij javnega značaja.

5. Tožena stranka je ugotovila, da tožnik svoje zelo obsežne zahteve vlaga kontinuirano. Vse zahteve, naštete v izreku izpodbijane odločbe, je tožena stranka obravnavala kot funkcionalno celoto. Povzela je podatke zavezanca o številu s strani tožnika vloženih zahtev za DIJZ ter navedla, da tožnik v njih obsežno navaja dejstva glede neustreznosti izdelkov, kar za postopek po ZDIJZ ni relevantno. Iz načina vlaganja zahtev izhaja tožnikov namen, da preko teh postopkov izvaja kontrolo dela zavezanca oziroma želi z njimi doseči, da se organ opredeli do njegovih prijav in analiz ter začne inšpekcijske postopke v konkretnih zadevah. To ni v skladu z namenom ZDIJZ, ki je v tem, da se zagotovi javnost oz. odprtost delovanja organov. ZDIJZ ni zakon, na podlagi katerega bi organi morali uvesti postopke. Prosilec preko DIJZ ne more doseči aktivnega ravnanja organov, niti tega, da bi organ ustvaril informacije, s katerimi ne razpolaga (npr. informacije o inšpekcijskih postopkih, ki jih ni uvedel).

6. Tožnik opozarja na nepravilnosti pri posameznih izdelkih, podaja prijave ter hkrati zahteva DIJZ. Ob tem izraža tudi negativne vrednostne sodbe glede dela zavezanca. Dostop do IJZ zahteva le z namenom, da bi dokazal neučinkovito delo

organa oziroma da bi dosegel, da bi zavezanec upošteval njegove prijave in uvedel inšpekcijske postopke.

7. Tožena stranka je ugotovila še, da število zahtev po ZDIJZ sicer ni omejeno, vendar pa v obravnavani zadevi število in obsežnost zahtev prekomerno obremenjujeta zavezanca, od katerega ni mogoče pričakovati, da bo uspel v zakonskem roku odločiti o tolikšnem številu obsežnih zahtev z različno vsebino. To pa ne pomeni, da ne dela učinkovito in strokovno, kar želi dokazati tožnik. Tožnik torej svoje pravice ne uporablja pošteno, ampak jo zlorablja, ob tem pa zavezancu otežuje oz. onemogoča ravnanje v skladu z načelom ekonomičnosti postopka. Tudi tožena stranka je od tožnika v letu 2023 prejela več kot 300 vlog, med temi številne zgolj v vednost. Že v konkretni zadevi je tožnik vložil pritožbo, ki jo je v dveh dneh dopolnil s še šestimi elektronskimi sporočili. Tožnikove vloge so nepregledne in izjemno obsežne.

8. Sklepno je tožena stranka ponovila ugotovitev, da je tožnikov namen, da dokaže nesposobnost oziroma nestrokovnost zavezanca in ga prisili, da se opredeli do njegovih prijav in analiz oziroma uvede inšpekcijske postopke. ZDIJZ temu ni namenjen, poleg tega pa pravica do DIJZ ni priznana izključno v interesu prosilca, ampak tudi v interesu družbe, ki naj se ji v čim večji meri omogoči izvrševanje demokratične funkcije in funkcije nadzora, vendar ne na način, ki prekomerno ovira celotno delo organa in organ žali ter s tem posega v njegovo dostojanstvo.

Tožba

9. Tožnik trdi, da je izpodbijana odločba neutemeljena, saj tožena stranka ni upoštevala dejanskega stanja, ki ga je opisal v pritožbi in podprl z dokazi. Obrazložitve odločb, s katerimi tožena stranka zavrača njegove pritožbe zoper zavezanca, se ponavljajo. Tožnikove vloge so povsem napačno prepoznane kot zloraba pravice do DIJZ. Takšno preprečevanje dobronamernega opozarjanja na nepravilnosti na trgu je tudi družbeno škodljivo.

10. Vsaka tožnikova zahteva za DIJZ je bila ustrezno utemeljena in je v celoti izpolnjevala vse zakonske pogoje, tožnik pa jo je podal z namenom izvajanja demokratične in nadzorne funkcije pravice do DIJZ. Nepravilnosti na trgu je nedvoumno predstavil in dokazal, na prijave pa ni prejel odgovorov, kot bi jih v skladu s 24. členom ZIN moral, kar je utemeljen razlog za uporabo pravice do DIJZ, saj lahko tožnik utemeljeno sumi, da zavezanec prijave ni upošteval ali pa jo je obravnaval nepravilno in neučinkovito. Urejenost trga z neživilskimi proizvodi je osnovno poslanstvo zavezančevega tehničnega področja nadzora trga, na katerem deluje 15 inšpektorjev. Če gre pri tem za dokazano nevarne proizvode, bi to morala biti prioriteta ne glede na to, ali je nadzor načrtovan ali ne.

11. V zvezi z očitki o prekomernem obremenjevanju in sistematičnem zasipanju organa tožnik navaja, da so vsa sporočila o ponavljajočih se nepravilnostih na trgu posledica neodzivnosti zavezanca na predhodne prijave. V zahtevah za DIJZ tožnik vsakokrat pojasni, na kakšni osnovi podaja zahtevo in osnova je vedno konkretna analiza trga z dokazi, da so nepravilnosti, na katere je prej opozarjal, na trgu še vedno prisotne. Ni res, da je tožnikov namen, da doseže obravnavanje svojih prijav. Namen njegovih aktivnosti je izvajanje demokratične in nadzorne funkcije DIJZ na način, da se iz pridobljenih podatkov, ki naj bi se nahajali v informacijskem sistemu zavezanca in za katerih posredovanje bi bilo potrebnih le nekaj minut administrativnega dela, analizira morebitne nepravilnosti v nadzoru in predlaga izboljšave v nadzoru s ciljem njegove večje učinkovitosti. Tožnik prijavlja konkretne primere nepravilnosti na trgu, na zavezancu pa je odločitev, kako bo navedene prijave obravnaval. Tožnik na svoje prijave ne dobi odgovora, nepravilnosti na trgu pa ostajajo.

12. Pogostost, obsežnost ali izčrpnost obrazložitev prijav ne morejo biti kriteriji za zlorabo pravice. Zadeve so med seboj res povezane in istovrstne, vendar ne morejo biti opredeljene kot funkcionalna celota in se o njih ne bi smelo odločati „v kontekstu posredovanih vlog prosilca". Večina navedb zavezanca in tožene stranke predstavlja jemanje tožnikovih vsebin izven konteksta, gre za namerno zavajanje bralca in odvračanje pozornosti od bistva tožnikovih aktivnosti s podajanjem prijav po ZIN in zahtevami za DIJZ. Namen zavezanca in tožene stranke je, da se dejansko stanje, ki je posledica neučinkovitosti in nepravilnosti nadzora trga ne upošteva. Zavezanec in tožena stranka sama zlorabljata ZDIJZ in ravnata v nasprotju s splošnim načelom iz 5. člena ZDIJZ, da so IJZ dostopne vsakomur in da si morajo organi prizadevati doseči čim večjo obveščenost javnosti o svojem delovanju. S tem se trudita prikriti vse očitne nepravilnosti v nadzoru.

13. Tožnik zanika ugotovitve o poseganju v dostojanstvo organa in žalitvah ter navaja, da je popolno ignoriranje njegovih prijav posmehovanje in zaničevanje njegove visoke strokovnosti in kompetentnosti na tem področju. Zavračanje zahtev za DIJZ na podlagi sklicevanja na zlorabo pravice pa je norčevanje iz zakonodaje. Zavezanec ne deluje skladno z zakonom, ki ga zavezuje, da se mora ustrezno odzvati na prijave potrošnikov in vse druge oblike opozarjanja na očitne nepravilnosti na trgu ter na vse primere pojavljanja nevarnih proizvodov na trgu. Tožnik na te nepravilnosti opozarja, z zahtevami za DIJZ pa želi svoja opozorila še bolj utemeljiti in konkretizirati v obliki, ki naj bi služila kot predlog in priložnost za izboljšave. Zavezančeve opustitve imajo za posledico, da se zdravstvena, varnostna in okoljevarstvena tveganja ne zmanjšujejo in da se družbena sredstva nesmotrno porabljajo, kar je družbeno škodljivo delovanje oblasti. Tožnik poudarja, da pravico do DIJZ uporablja pošteno, nepošteno pa ravnata tožena stranka in zavezanec, ki ne razumeta tožnikovega ravnanja. Ta nima namena, da bi dosegel opredeljevanje do njegovih prijav in analiz ter

izvedbo inšpekcijskih postopkov v konkretnih zadevah. Glede obremenjevanja organa tožnik poudarja, da bi za izpis popisov zadeve iz IS TIRS zavezanec potreboval le nekaj minut dela, vsekakor bistveno manj od pisanja zavrnilne odločbe. Če se je zavezanec sam označil za „nesposoben oz. nestrokoven organ", se lahko tožnik na osnovi vsega predstavljenega z njim delno strinja, vendar izključno glede organizacije in vodenja tehničnega področja nadzora, iz česar je delo inšpektorjev izključeno. V nadaljevanju tožbe je tožnik opisal nekaj konkretnih primerov svojih prijav nepravilnosti na trgu v zvezi z nevarnimi kosilnimi glavami z verigo, stroji za dviganje bremen, škropilnicami za tretiranje FFS, maskami, kurilnimi napravami, kabli, skiroji, pirotehničnimi in drugimi izdelki. Gre za proizvode, ki zaradi neskladnosti in nevarnosti lahko predstavljajo nesprejemljiva zdravstvena in varnostna tveganja. V času pandemije sta oba nadzorna organa zatajila, zaradi česar je na trgu in v uporabi ogromno zaščitne opreme, ki je neskladna s predpisi. To je prispevalo k tako velikemu številu žrtev pandemije v Sloveniji. Tožnik je po epidemiji svoje delovanje razširil še na druge primere neživilskih proizvodov, npr. neustrezne plavalne obroče, nevarne konjeniške in kolesarske čelade, pirotehniko itd. V štirih letih aktivnosti ni tožnik od zavezanca dobil niti ene same kolikor toliko utemeljene zavrnitve prijav nepravilnosti na trgu kot tudi nepravilnosti v nadzoru. Se pa zavezanec trudi te nepravilnosti prikriti pred javnostjo. Vse tožnikove ocene nepravilnosti so argumentirane in utemeljene na določbah veljavne zakonodaje.

14. Tožnik je

ı. Na podlagi vseh svojih kompetenc je na začetku pandemije leta 2020 ugotovil, da zavezanec, Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke (v nadaljevanju JAZMP), Nacionalni inštitut za javno zdravje in druge institucije zelo slabo razumejo zahteve predpisov za zaščitno opremo in medicinske pripomočke, zato se je odločil, da se bo sam brezplačno vključil v prizadevanja civilne družbe, da se čim prej odpravi nesprejemljivo stanje kakovosti in skladnosti te opreme s predpisi, tako pri proizvajalcih, kot tudi na trgu in pri uporabi. Svoje znanje in strokovno pomoč je ponudil številnim inštitucijam. Zavezanec se na njegova opozorila ni odzval, delal je počasi, birokratsko ter s pomanjkanjem znanja in razumevanja zagotavljanja kakovosti in skladnosti z zakonodajo za osebno varovalno opremo in medicinske pripomočke.

. Vse te aktivnosti so ostale brez rezultatov, zato se je osredotočil na to, kaj se na področju zaščitne opreme dogaja na trgu in v medijih. Zavezanec in JAZMP na začetku pandemije nista učinkovito izvajala svojega poslanstva, veliko aktivnosti, ki sta jih izvajala, pa je bilo neskladnih z zakonodajo in priporočili Evropske komisije. Zato je še bolj intenzivno opozarjal pristojne organe na nepravilnosti ter pripravljal analize ponudb posameznih

prodajalcev na spletu. Analize je konkretiziral na primerih opreme, ki jo je sam kupil. Vsaka njegova prijava se je tako nanašala na dva do tri primere kupljene zaščitne opreme kot tudi na dodatne proizvode, ki so še bili v prodaji. Vse nepravilnosti je opisno in slikovno predstavil ter podrobno utemeljil. Zavezanec je ob tem več kot dve leti želel dokazati, da tožnikove aktivnosti nekdo financira in je celo [redacted]. Tožnik je analiziral je približno sto pravnih subjektov in približno deset tisoč primerov zaščitne opreme. Iz odzivov zavezanca je ugotovil, da je ta neustrezno organiziran in da neustrezno pristopa k nadzoru, na kar ga je opozoril. Na podlagi ZIN je zaprosil zavezanca za dokumentacijo, ki je nastala pri nadzoru. To dokumentacijo je analiziral in ugotovil nesprejemljive nepravilnosti pri nadzoru, takrat pa je zavezanec njegove zahteve za DIJZ začel zavračati s sklicevanjem na zlorabo pravice. Podobno se je dogajalo z njegovimi prijavami na JAZMP. Zaradi neodzivnosti in neučinkovitega ter nepravičnega pristopa s strani nadzornih organov je opravil več nakupov pri istih subjektih, saj po prvih prijavah nepravilnosti niso bile odpravljene. Nadzor bi moral biti izveden po verigi nazaj od zadnjega distributerja do uvoznika in proizvajalca. Tega ni bilo, kar je vodilo v še več analiz in še več prijav. V nadaljevanju tožbe je tožnik komentiral nekaj izsekov iz dokumenta Strateške usmeritve in prioritete inšpektoratov oziroma inšpekcij v letu 2023 in Poslovnega poročila TIRS za leto 2022.

15. Tožnik sodišču sklepno predlaga, da izpodbijano odločbo in odločbo zavezanca odpravi in odredi, da se njegovim zahtevam ugodi.

Odgovor na tožbo tožene stranke

16. Tožena stranka sodišču predlaga, da tožbo zavrne. Navaja, da je izpodbijana odločba sledila številnim drugim odločitvam, v katerih je tožena stranka presojala zlorabo pravice, med njimi so tudi tiste, ki jih je v pritožbenih postopkih tožena stranka izdala prosilcu v istovrstnih zadevah. Zato se je tožena stranka v izogib ponavljanju na stališča pravne teorije in prakse, s katerimi je bil tožnik v predhodnih odločbah že seznanjen, le sklicevala. Tožena stranka navaja sodno prakso v zvezi z zlorabo pravice, in sicer odločitve Ustavnega sodišča v zvezi s ponavljajočimi se vlogami s pavšalnimi navedbami, vlaganjem očitno nedovoljenih in neutemeljenih pritožb brez vseh možnosti za uspeh ter vlaganjem vlog s številnimi negativnimi vrednostnimi sodbami, žalitvami in provokacijami, odločitve Vrhovnega sodišča v zvezi z zaporednim vlaganjem nedovoljenih pravnih sredstev brez postulacijske sposobnosti, odločitev Višjega sodišča v Ljubljani v zvezi z izterjavo bagatelnega zneska ter sodno prakso Upravnega sodišča glede vlaganja zahtev, s katerimi se organ prekomerno zasipa z delom. Poudarja, da je treba ugotoviti, ali iz načina vlaganja zahtev izhaja namen prekomerno zasipati organ z delom in ga s tem ovirati pri opravljanju nalog ter poseči v njegovo dostojanstvo. Tožbene očitke, da so obrazložitve „copy-

paste" zavrača, saj pravna varnost temelji na usklajenih stališčih pravne teorije in sodne prakse, kar pomeni, da je dejanska stanja, ki so si podobna do te mere, da so nanje vezane enake pravne posledice, treba obravnavati enako. Iz načina vlaganja zahtev tožnika izhaja njegov namen, da preko postopkov po ZDIJZ vrši pritisk na zavezanca in želi doseči, da se ta opredeli do njegovih prijav in analiz ter začne inšpekcijski postopek v konkretnih zadevah. To pa ni skladno z namenom iz 2. člena ZDIJZ. Tožnikov namen je dokazati neučinkovito delo zavezanca in doseči obravnavo prijav.

17. Pravica do dostopa do informacij javnega značaja ni priznana izključno v interesu tožnika, pač pa tudi v interesu družbe, ki je v tem, da se v čim večji meri omogoči izvrševanje demokratične funkcije in funkcije nadzora obravnavane pravice, vendar nikakor ne na način, ki prekomerno ovira celotno delo organa ter uradne osebe in organ žali in s tem posega v njegovo dostojanstvo. Ne glede na to, da število zahtev po ZDIJZ ni omejeno, je v obravnavanem primeru število in obsežnost vlog, iz katerih izhajajo tudi zahteve za DIJZ, prekomerno obremenilo zavezanca. Tožena stranka je upoštevala konkretne podatke o številu vlog in načina, kako so te vloge sestavljene in posredovane zavezancu. Tožnik sam navaja, kako je intenzivnost svojih vlog stopnjeval, a svoja dejanja ocenjuje napačno, saj meni, da ne gre za zasipanje in obremenjevanje organa. S številom vlog je tožena stranka seznanjena, saj tožnik vse vloge, ki jih naslovi na zavezanca, pošlje v vednost tudi toženi stranki. V posameznih obširnih sporočilih se tako prepletajo različni zahtevki, tudi zahteve po ZDIJZ, priložene so analize, dopolnjene z novimi proizvodi in dodatnimi nepravilnostmi, ter postavljena številna vprašanja, ki se nanašajo na vsebinske inšpekcijske postopke in niso v povezavi s samimi postopki po ZDIJZ. Na ta način je sestavljena tudi tožba v tem upravnem sporu. Tožnik skoraj dnevno pošilja obširna in nepregledna elektronska sporočila (včasih tudi več kot 10 dnevno) s prilogami in fotografijami, ki obsegajo več 100 strani. Tožnik je pri zavezancu od januarja do novembra 2023 vložil preko 173 zahtev za DIJZ in več 100 preostalih vlog in dokumentov, v prvih 17 dneh leta 2024 pa že 16 zahtev za DIJZ. Tožena stranka je v letu 2023 prejela preko 300 elektronskih sporočil tožnika. Vse navedeno kaže na način dela tožnika, s katerim ta ne zasleduje namena postopkov po ZDIJZ, zato ne moremo govoriti o pošteni uporabi pravice do dostopa do informacij javnega značaja, in to ne glede na to, ali so njegove zahteve po ZDIJZ vložene v zvezi z nepravilnostmi na trgu glede zaščite opreme ali gradbenih proizvodov. Stališče tožnika, da so, ker so njegove prijave utemeljene, utemeljene tudi njegove zahteve po ZDIJZ, ni pravilno. Tudi če bi bile vse prijave utemeljene, tožnik na ta način ni upravičen siliti zavezanca k uvedbi inšpekcijskih postopkov. Postopki po ZDIJZ niso namenjeni ugotavljanju nepravilnosti proizvodov, ki so dani na trg, ali varovanju potrošnikov pred prodajo neprimernih proizvodov. Prepoved zlorabe pravice je tudi splošno pravno načelo prava EU. Tisti, ki uveljavlja zlorabo, mora predložiti dokaz o obstoju objektivnih okoliščin, ki navkljub formalnemu izpolnjevanju pogojev, ki

so predpisani za uveljavljanje določene pravice, onemogočajo uresničevanje temeljnega namena predmetne pravne ureditve. Izkazan mora biti še subjektivni element, ki se mora nanašati na namero izkoristiti predpisane pogoje zgolj za umetno ustvarjanje okoliščin, oziroma umetno izpolnjevanje predpisanih pogojev za namen, ki ga zakonodajalec ni predvidel. V obravnavani zadevi sta izpolnjena oba pogoja.

Odgovor na tožbo stranke z interesom

18. Zavezanec kot stranka z interesom v odgovoru na tožbo navaja, da ga tožnik že od leta 2020 sistematično zasipa s številnimi obsežnimi elektronskimi sporočili in zahtevami za DIJZ z namenom dokazovanja, da zavezanec ne deluje učinkovito. S temi ravnanji prekomerno obremenjuje organ in ga želi usmerjati s svojimi predlogi, kako naj inšpektorji opravljajo nadzor.

19. Sporočila, ki jih pošilja tožnik, predstavljajo preplet različnih vlog oziroma zahtevkov z obsežnimi prilogami. Glede teh vlog mora zavezanec voditi več vzporednih postopkov, ogromno dela ima že s samim razporejanjem in knjiženjem vlog z obsežnimi prilogami in analizami. Z vsakim sporočilom se pri zavezancu ukvarja več oseb, delo se podvaja. Naloge pri zavezancu so med zaposlene razporejene tako, da ni mogoče, da bi tako kompleksna sporočila obravnavala zgolj ena oseba. Sporočila se ponavljajo, tožnik pa jih pošilja tudi drugim organom. Zavezanec nima zadržkov glede seznanjanja javnosti z informacijami javnega značaja, vendar pa ne more ugoditi zahtevam, ki ne sledijo namenu te pravice. Zavezanec skladno s svojimi prioritetami opravlja nadzore iz svojega delokroga in dela ne more podrejati posameznikom, ki želijo organ prisiliti, da sledi njihovim ugotovitvam.

20. V sistemu IS TIRS je za leto 2022 evidentiranih 362 dokumentov, prejetih z elektronskega naslova tožnika, pri čemer včasih tudi na isti dan pošlje več obsežnih dokumentov z ogromnimi količinami prilog. Njegova sporočila so večinoma povsem nepregledna, prilaga jim fotografije in obsežne analize na več sto straneh. Poleg tega sporočila pošilja praktično vsem državnim organom. Med 1. 1. 2023 in 18. 8. 2023 je v sistemu zavezanca evidentiranih 219 dokumentov, poslanih s tožnikovega elektronskega naslova. V letu 2022 je na zavezanca naslovil 83 zahtev za DIJZ, v letu 2023 173, med 1. 1. 2024 in 19. 8. 2024 pa že več kot 100.

21. Zavezanec je številne tožnikove zahteve obravnaval vsebinsko in šele ko je vlaganje zahtev postalo neobvladljivo, je zavezanec presodil, da gre za zlorabo pravice, še posebej zato, ker so bile zahteve vložene zgolj z namenom dokazovanja neustreznega delovanja organa. Tožnik je za takšno stanje najprej krivil prejšnje, kasneje pa tudi sedanje vodstvo zavezanca. Moral bi ostati pri argumentaciji, ki je objektivno usmerjena v kritiko vsebine dela organa, ne pa posameznih uradnih oseb. Odločitev organa o zavrnitvi tožnikove zahteve za

DIJZ je bila sprejeta na podlagi celotnega ravnanja tožnika, ki otežuje normalno delo zavezanca na več področjih. Tožnik želi pridobiti informacije, ki bi bile podlaga za njegovo nadaljnje žaljenje in obsojanje organa. Njegov namen ni v tem, da bi uresničeval namen pravice do DIJZ, ki je zagotavljanje javnosti in odprtosti delovanja organa, ampak v tem, da bo lahko nadaljeval s svojimi vrednostnimi sodbami o nesposobnosti in neučinkovitosti zavezanca ter njegovem neustreznem delovanju. Tožnik svoje pravice tako ne uporablja pošteno, z zahtevami pa škoduje zavezancu.

Tožnikova vloga z dne 6. 1. 2025

22. Tožnik je sodišču predložil še dve odločbi tožene stranke, s katerima je ta zavrnila njegovi pritožbi zoper odločbi zavezanca, s katerima je ta zavrnil tožnikove zahteve za DIJZ. Po tožnikovem prepričanju odločbi dokazujeta vse njegove doslej podane navedbe. V vlogi je opisal ravnanja zavezanca pri izvajanju nadzorov, ki jih ocenjuje kot škodljiva. Tožnik ne želi usmerjati zavezanca, nanj izvajati pritiska ali doseči obravnave konkretnih prijav, temveč samo dokazuje neučinkovitost nadzora, ki ima za posledico nesprejemljiva varnostna in zdravstvena tveganja za kupce, uporabnike in okolje. Z zahtevami za DIJZ želi samo podrobneje analizirati stanje in opozoriti na vzroke zanj. Tožnik v nadaljevanju vloge opisuje nepravilnosti na trgu plavajočih pripomočkov, ki se uporabljajo pri učenju plavanja otrok, ter nepravilnosti pri nadzoru teh izdelkov.

Nadaljnje vloge tožnika

23. Tožnik je v nadaljevanju vložil še več vlog, v katerih je ponovil svoje argumente iz tožbe ter sodišče obveščal o novih odločitvah tožene stranke in zavezanca. Sodišču je predlagal združitev vseh zadev, ki tečejo na podlagi njegovih tožb, vloženih v letih 2023, 2024 in 2025, kar je sodišče zavrnilo s sklepom I U 928/2023-24 z dne 2. 6. 2025.[2]

Predlog tožene stranke za izvedbo vzorčnega postopka

24. Tožena stranka je dne 13. 5. 2025 sodišču predlagala izvedbo vzorčnega postopka po 43. členu Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1). Navedla je, da je tožnik vložil tožbe zoper 20 upravnih aktov, pri katerih se pravice in obveznosti opirajo na enako ali podobno dejansko in isto pravno podlago.

Vloga stranke z interesom z dne 15. 7. 2026

25. Stranka z interesom je v vlogi z dne 15. 7. 2026 navedla, da se zaveda, da zahtev za DIJZ ne more zavrniti zgolj zaradi velikega obsega zahtevane dokumentacije ali zaradi večjega števila zahtev. Tožnik nanjo že od februarja 2020

2 Po 161. členu Sodnega reda sodnik, ki vodi najstarejšo zadevo, odloči, ali se bodo zadeve združile zaradi enotnega obravnavanja.

neprenehoma, tudi večkrat dnevno naslavlja različna zelo obsežna pisanja. V začetnem obdobju je stranka z interesom odgovarjala na vse tožnikove prijave in zahteve za DIJZ. V letih 2021 in 2022 se je število tožnikovih zahtev povečalo, vsebinsko odgovarjanje nanje je postalo neobvladljivo in postalo je očitno, da gre za sistematično zasipanje organa z vedno novimi sporočili, predvsem o nestrinjanju z delom zavezanca ter usmerjanjem dela zavezanca, zato je stranka z interesom presodila, da gre za zlorabo pravice, še posebej zato, ker so bile zahteve vložene zgolj z namenom dokazovanja njenega neustreznega delovanja. Tožnik je najprej za stanje krivil prejšnje, nato pa tudi novo vodstvo stranke z interesom. Ob tem se tožnik na vsak odgovor stranke z interesom odzove tako, da zahteva še več in še bolj konkretne dokumente oziroma pojasnila. Ves čas ponavlja svoje ugotovitve, pošilja svoje obsežne analize z zahtevami po nadzoru točno določenih proizvodov. Na podlagi odgovorov in dokumentov, ki jih pridobi preko DIJZ, svoje zahteve prilagaja tako dolgo, dokler ne izpolnjujejo pogojev. Nato zahteva obravnavo svoje zahteve za DIJZ, uvedbo inšpekcijskega postopka ali sledenje navedbam v prijavah. V nasprotnem primeru izpostavlja nedelovanje in neučinkovitost zavezanca, slabo vodenje in neurejenost trga ter vlaga nove vloge. Kot primer stranka z interesom navaja odgovor na posredovanje dokumentacije na zahtevo za DIJZ v zadevi št. 0611-1391/2022-7 z dne 6. 6. 2022. Tožnik se je na odgovor odzval 27-krat. V tej zadevi se sicer nahaja 85 dokumentov. Vsak odgovor stranke z interesom spodbudi tožnika k vložitvi novih zahtev in prijav glede novih proizvodov ter k pošiljanju usmeritev za delo organa ali izražanju nestrinjanja z delom organa, ker ni sledil tožnikovim navedbam.

26. V nadaljevanju vloge stranka z interesom v tabeli povzema podatke o vseh prejetih prijavah, številu vseh pregledov, številu prijav na delovni dan ter številu inšpektorjev v letih 2020 do 2025. Število prijav in število opravljenih pregledov s strani inšpektorjev ter število inšpektorjev naraščajo.

27. Tožnik je v letu 2020 vložil 73 vlog, v letu 2021 skupaj 977 vlog, v letu 2022 734 različnih vlog, v letu 2023 864 vlog, v letu 2024 1146 različnih vlog, v letu 2025 1064 vlog ter med 1. 1. 2025 in 31. 5. 2026 476 vlog. Med 1. 1. 2020 in 31. 5. 2026 je stranka z interesom od tožnika prejela 5.334 vlog, pri čemer se ta podatek nanaša samo na prijave ali dopolnitve prijav, ne zajema pa vlog po ZDIJZ in drugih pisanj. Obremenjujoče vlaganje vlog se je povečalo v letu 2021 in naslednjih, v tem obdobju tožnikove prijave predstavljajo 7-13% vseh letno prejetih prijav. Od leta 2021 dalje je stranka z interesom od tožnika vsak dan prejela približno 2 do 3,4 nove prijave. Za skoraj vsako prijavo pa tožnik vloži še zahtevo za DIJZ.

28. Stranka z interesom je pripravila statistični pregled časa, potrebnega za obravnavo tožnikovih vlog. Pregledala je 60 različnih vlog iz obdobja med 1. 1. 2026 in 22. 6. 2026, med njimi prijave, obravnave prijav v okviru vodila, druge vloge ter večje število zahtev za DIJZ. Vhodne dokumente je pretvorila v obliko,

primerno za tiskanje in pri vsakem dokumentu popisala število morebitnih tiskanih strani. V prikaz je vključila vse vhodne dokumente, tudi tiste, ki presegajo 1000 tiskanih strani, kar ni redkost. Zajetih 60 vhodnih dokumentov je obsegalo 13.005 tiskanih strani. Najmanjši dokument je obsegal 2, največji pa 2.685 strani. Povprečni obseg dokumenta je 216,8 tiskanih strani. Brez upoštevanja dokumentov, daljših od 1.000 strani, bi povprečni obseg dokumenta znašal 83,4 tiskanih strani. Zelo obsežnih je 5 od 60 dokumentov, ki imajo 1.083, 1.522, 1.564, 1.564 ter 2.685 strani. Cb predpostavki, da ima ena tiskana stran 250 besed, povprečni čas branja odrasle osebe pa je 250 besed na minuto, ena tiskana stran zahteva eno minuto prvega branja. Ker gre pri tožnikovih vlogah za zahtevnejše vsebinsko besedilo, je treba uporabiti vrednost 238 besed na minuto. Prvo branje tiskanih strani pomeni 13.005 minut oziroma 216,8 ur dela, pri vrednosti 238 besed na minuto pa 227,7 ur. To ob upoštevanju 8-urnega delovnika in polurnega odmora za malico pomeni 29 do 30 delovnih dni enega javnega uslužbenca. Ob upoštevanju dopustov, bolniških odsotnosti in drugih delovnih nalog to pomeni izrazito časovno in kadrovsko obremenitev organa. Ta ni posledica zgolj števila vlog, temveč predvsem njihovega obsega. Pri tem pa ta izračun zajema zgolj prvo branje, ne vključuje pa evidentiranja, klasifikacije, preverjanja prilog, iskanja povezav z že obstoječimi zadevami, primerjave ter bolj zahtevnega vsebinskega dela, povezanega s tožnikovimi pisanji. Če se upošteva še vsebinska obravnava, se skupna obremenitev lahko poveča na približno 29.400 ur, kar pomeni potrebo po sodelovanju približno 3 zaposlenih zgolj za sprotno obvladovanje takšnega pripada.

29. Pravice posameznikov so omejene s pravicami drugih. Posameznik svojih upravičenj ne more uresničevati na način, ki nesorazmerno posega v pravni položaj drugih oseb ali objektivno onemogoča oziroma v konkretnem primeru bistveno otežuje učinkovito delovanje organa in s tem varstva pravic drugih. Od leta 2021 je stranka z interesom ob upoštevanju vseh vlog vlagatelja prejela približno 3 do 5 dodatnih zadev vsak delovni dan, zgolj tri kvalifikacijske številke, ki se nanašajo na tožnika, pa pomenijo med 7 in 13% vseh prejetih vlog organa. Čas, ki ga stranka z interesom porabi za tožnikove vloge, ni na voljo za obravnavo vlog drugih vlagateljev. Podaljšujejo se roki, zmanjšuje dostopnost uradnih oseb, otežuje vsebinska poglobljenost obravnave drugih zadev in zmanjšuje splošna učinkovitost dela organa. Stranka z interesom ima omejeno število zaposlenih, omejen delovni čas in omejene organizacijske zmogljivosti. Vsaka vloga zahteva evidentiranje, pregled, razvrstitev, presojo, morebitno procesno vodenje zadeve in pripravo ustreznega odgovora. Obseg tožnikovih vlog presega običajno izvrševanje pravice. Množično in ponavljajoče se vlaganje vlog objektivno obremenjuje organ do te mere, da lahko ogroža njegovo sposobnost enakopravne, pravočasne in učinkovite obravnave vseh drugih zadev.

30. Tožnik na več naslovov, tudi na druge državne organe in politične funkcionarje, vlaga pisanja, prijave, vloge, zahteve in analize, iz katerih izhajajo tudi na organ

in njegovo vodstvo usmerjene neprimerne oziroma žaljive navedbe, vrednostne sodbe in vprašanja z žaljivo oziroma cinično konotacijo. S tem želi vzbujati dvom v strokovnost delovanja stranke z interesom in njeno kredibilnost. Tožnik izkorišča znanje,

1. Tožnik nadaljuje s takšnim ravnanjem in svojo prizadetost izkazuje tudi v odnosu do novega vodstva. Skoraj dnevno pošilja številna obsežna sporočila, tudi zato, ker ima o stranki z interesom negativno mnenje. Te okoliščine so relevantne za širšo presojo objektivnega vzorca ravnanja, saj tožnik zaradi poznavanja notranje organizacije, postopkovnih poti in delovnih procesov organa svoje vloge oblikuje tako, da so hkrati naslovljene na več organizacijskih ravni, da odpirajo več vzporednih postopkovnih vprašanj in zahtevajo vključitev več zaposlenih oziroma več notranjih enot organa.

31. Tožnik zahtev za DIJZ ne uporablja zgolj kot sredstvo za pridobitev dokumentov, temveč je to del njegovega širšega prizadevanja, da bi vplival na način organizacije, delovanja in izvajanja inšpekcijskega nadzora. Tožnik želi analizirati nepravilnosti, konkretizirati očitke o nadzoru, dokazovati neučinkovitost in doseči spremembe v delovanju organa. Za uveljavljanje svojih stališč ne uporablja zgolj zahtev za DIJZ, temveč tudi druga pravna in dejanska sredstva, vključno z upravnimi spori ter številnimi nakupi izdelkov v vrednosti od nekaj 10 do celo 70 EUR. Finančna in časovna vlaganja tožnika sama po sebi niso odločilna, kažejo pa na njegovo osebno motivirano in kontinuirano ravnanje. Pri zlorabi pravice ni odločilna zgolj posamezna zadeva, temveč število zahtev, njihova pogostost, ponavljanje, namen, funkcionalna povezanost in učinek na delo organa. Pravica do DIJZ ni namenjena temu, da posameznik prevzame vlogo usmerjevalca, nadzornika ali organizatorja dela organa. Namen ZDIJZ je zagotavljanje transparentnosti, javnosti in nadzora javnosti nad delom organa, ne pa omogočanje, da posameznik z množičnim vlaganjem zahtev vsiljuje organu svoj način dela, svoje strokovne poglede ali lastno razumevanje tega, kako bi moral organ izvajati nadzor na določenem področju.

Presoja tožbe

32. Tožba je utemeljena.

33. Pravica do DIJZ je ustavno varovana človekova pravica. Ustava v drugem odstavku 39. člena določa, da ima vsakdo pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon. Ta pravica je konkretizirana v ZDIJZ, ki v prvem odstavku 5. člena določa, da so informacije javnega značaja prosto dostopne pravnim ali fizičnim

osebam. Ob tem ZDIJZ v petem odstavku 5. člena določa, da lahko organ prosilcu izjemoma zavrne dostop do zahtevane informacije, če prosilec z eno ali več funkcionalno povezanimi zahtevami očitno zlorabi pravico dostopa do informacij javnega značaja po tem zakonu oziroma je očitno, da so zahteva ali zahteve šikanoznega značaja. Na podlagi te določbe je zavezanec zavrnil tožnikovo zahtevo za DIJZ, tožena stranka pa je z izpodbijano odločbo zavrnila tožnikovo pritožbo zoper to odločitev.

34. Zloraba pravice v ZDIJZ ni definirana. Koncept zlorabe pravice v slovenski zakonodaji na splošni ravni ni urejen, je pa njegovo rabo onkraj izrecnih zakonskih določb razvilo in večkrat uporabilo Ustavno sodišče.[3] Kot normativno podlago je navedlo ustavna načela (predvsem 2. člen Ustave), ki Republiko Slovenijo opredeljujejo kot pravno državo in zaradi katerih je treba upoštevati tudi splošno sprejeta pravna načela, med drugim, da je pravice treba izvrševati v njihovih mejah in v skladu z njihovim namenom. Po mnenju Ustavnega sodišča slovenskemu pravu ustreza splošna prepoved zlorabe pravic, ki sloni na objektivnih merilih, v skladu s katerimi ima vsaka pravica svoj namen in svojo funkcijo.[4]

35. Zloraba pravice torej pomeni uveljavljanje in izvrševanje te pravice v nasprotju z namenom, zaradi katerega jo pravni red postavlja, kar ne more uživati pravnega varstva.[5] Ob tem je ključna značilnost zlorabe preplet protipravnega in pravnega ravnanja, kar pomeni, da nosilec izhaja iz dopustnega abstraktnega upravičenja, ki pa ga uresničuje tako, da njegovo ravnanje presega meje tega upravičenja.[6] Zato za prepoznavo zlorabe pravice ne zadostuje zgolj "običajna" razlaga zakonskih določb, ki lahko pripelje le do prepoznave zakonsko dopustnega abstraktnega upravičenja, saj po zapisanem ravnanje subjekta praviloma ostaja znotraj tega upravičenja oziroma so formalni zakonski pogoji za uresničevanje pravice izpolnjeni. To pomeni, da je treba na podlagi poglobljene namenske razlage zakonske ureditve ugotoviti objektivna merila za presojo, ali je v konkretni zadevi pravica uporabljena v skladu z njenim namenom in funkcijo.[7]

36. Izpodbijana odločitev tožene stranke temelji na dveh nosilnih stališčih: (1) da je zaradi velikega števila in nepreglednosti tožnikovih zahtev za DIJZ (tožnik ne prereka ugotovitev tožene stranke, da je leta 2022 na zavezanca naslovil 83 zahtev za DIJZ, leta 2023 173, v prvih sedemnajstih dneh leta 2024 pa 16, pri čemer so bile številne zahteve vključene v besedila, v katerih je tožnik podal tudi prijave in obsežne analize pomanjkljivosti določenih proizvodov) oteženo delo zavezanca in (2) da tožnikove zahteve niso v skladu z namenom ZDIJZ, saj jih vlaga z namenom izvajanja nadzora nad zavezancem, dokazovanja

3 Sklep Ustavnega sodišča Republike Slovenije U-I-413/98 z dne 25. 5. 2000, tč.10, odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije U-I-85/16, Up-398/16 z dne 14. 7. 2016, tč. 14.
4 Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije U-I-85/16, Up-398/16 z dne 14. 7. 2016, tč. 14.
5 Ibidem.
6 Pavčnik, M.: Teorija prava, GV Založba, Ljubljana, 2020, str. 180.
7 Sklep Vrhovnega sodišča Republike Slovenije X Ips 6/2021 z dne 29. 11. 2023, tč. 16-17.

neučinkovitega dela in nestrokovnosti zavezanca ter s ciljem, da bi zavezanec upošteval njegove prijave in uvedel inšpekcijske postopke v konkretnih zadevah.

37. V skladu z zgoraj opisanimi izhodišči za presojo zlorabe pravice je za obravnavano zadevo ključno vprašanje, ali je tožnikovo ravnanje skladno z namenom ZDIJZ. Odgovor na to vprašanje je odvisen od opredelitve namena ZDIJZ na eni strani ter celostne presoje tožnikovih ravnanj in izjav v zvezi z izvrševanjem njegove pravice do DIJZ na drugi strani.

38. ZDIJZ v prvem odstavku 2. člena določa, da je namen tega zakona zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov ter omogočiti uresničevanje pravice fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja. Pravica dostopa do informacij javnega značaja izvira iz splošnega in političnega interesa posameznikov, da se v demokratični državi seznanijo z delom javnopravnih organov in ga nadzirajo.[8] Omogoča uresničevanje številnih drugih temeljnih pravic in svoboščin, še zlasti svobode izražanja. Je predpogoj za učinkovito uresničevanje ustavnih pravic, ki predstavljajo temelje za delovanje demokratičnega procesa v družbi. Demokratična družba lahko ustrezno deluje samo, če so splošna javnost in njeni izvoljeni predstavniki popolnoma obveščeni, kajti le kadar imajo ti na razpolago ustrezne informacije o določenem vprašanju, političnem sistemu ali politični stranki, si lahko ustvarijo lastno kritično mnenje, uveljavljajo politično odgovornost nosilcev javnih funkcij ter pravilno usmerjajo dogajanje v družbi. Pravica dostopa do informacij nadalje pospešuje bolj učinkovito in odgovorno delovanje javnopravnih subjektov, saj omogoča splošen nadzor javnosti nad njihovim delom. Javni uslužbenci, zaposleni v teh organih, delajo bolj strokovno, nepristransko in učinkovito, če se zavedajo, da so njihova dejanja (lahko) predmet nadzora javnosti, kar prispeva k boljšemu političnemu nadzoru ter tako preprečuje zlorabe, korupcijo in finančno razsipnost.[9]

39. Tožena stranka je ugotovila, da je tožnik deloval s tremi povezanimi cilji: želel naj bi (1) izvajati kontrolo dela zavezanca, (2) dokazovati zavezančevo neučinkovito in nestrokovno delo ter (3) vplivati na zavezanca, da bi upošteval njegove prijave in uvedel inšpekcijske postopke v konkretnih zadevah. Tožnik teh ugotovitev ne zanika, vsebina tožbe in tožnikovih vlog pa jih potrjujejo - za tožnika je bistvo spora z zavezancem ignoriranje njegovih prijav po ZIN in opozoril na zatrjevano nezakonito stanje na trgu ter prepričanje, da zavezanec ne deluje učinkovito, zakonito in strokovno. Ugotovitve tožene stranke glede razlogov, iz katerih tožnik vlaga zahteve za DIJZ, so torej nesporne. Vendar pa to dejansko stanje po presoji sodišča ne predstavlja zlorabe pravice do DIJZ.

40. Ugotavljanje zlorabe pravice po vsebini pomeni vrednostno oceno, da je določena oseba hotela uveljaviti svoj oziroma drug neupravičen interes v nasprotju z

8 Prepeluh Magajne, U., KURS, 2002 in 2011, komentar k 32. členu Ustave, točka 32.
9 Povzeto po: Prepeluh Magajne, U., KURS, 2002 in 2011, komentar k 39. členu Ustave, točke 32 do 36.

javnim interesom in si je za to tudi prizadevala.[10] Dokazovanje neučinkovitega dela javnega organa je po presoji sodišča cilj, ki je povsem v skladu z namenom ZDIJZ. Ugotovitve tožene stranke, da je tožnik že večkrat izrazil negativne vrednostne sodbe o zavezancu, na ta zaključek ne morejo vplivati. Nasprotno, po presoji sodišča je razumljivo, da državljani zahtevajo dostop do IJZ predvsem od tistih organov, glede katerih menijo, da ne delujejo zakonito ali strokovno. Dejstvo, da želi tožnik z zahtevami za DIJZ vplivati na zavezanca, da bi upošteval njegove prijave in uvedel inšpekcijske postopke, prav tako ne predstavlja ravnanja, ki je v nasprotju z namenom ZDIJZ in posledično z javnim interesom. Razkritje informacij javnega značaja samo po sebi ne more povzročiti ukrepanja inšpekcijskega organa v zvezi z določeno prijavo. Posreden pritisk, ki ga za organ predstavlja razkritje IJZ, pa je stanje, ki je brez dvoma v skladu z ZDIJZ. Transparentnost dela javnopravnih organov in njihov nadzor s strani javnosti sta namreč po naravi stvari povezana s ciljem njihovega zakonitega in učinkovitega dela.

41. Podatki o številu, obsegu in nepreglednosti vloženih zahtev in sporočil, ki jih tožnik pošilja zavezancu, na to presojo ne morejo vplivati. Tožena stranka namreč ni ugotovila, da bi bil tožnikov namen, da z zasipanjem organa s pisanji povzroči motnje v njegovem delovanju, temveč so s strani tožene stranke ugotovljene (med strankama sporne) motnje v delovanju organa le stranska posledica tožnikovih ravnanj, ki so sicer usmerjena v druge cilje. Samo dejstvo, da ima izvrševanje neke pravice za zavezanca negativne stranske posledice, pa ob ugotovitvi, da tožnik deluje skladno z javnim interesom in uresničuje pravico do DIJZ v skladu z njenim namenom, ne konstituira zlorabe pravice. Sodišče se sicer lahko strinja z zavezancem, da tožnik ni povprečen prosilec za DIJZ in da je intenziteta njegove komunikacije z zavezancem povsem izven okvirov pričakovanega ravnanja državljanov, ki želijo nadzirati javne organe. A to samo po sebi še ne pomeni, da je njegovo ravnanje mogoče opredeliti kot zlorabo pravice, še posebej ob upoštevanju temeljnega izhodišča, da je pravica do dostopa do informacij javnega značaja človekova pravica in da je treba posledično vse izjeme od te pravice razlagati restriktivno, na kar kaže tudi dikcija petega odstavka 5. člena ZDIJZ, v skladu s katerim lahko zavezanec DIJZ zavrne le v primeru *očitne* (poudarek sodišča) zlorabe pravice.

42. V zvezi z navedbami stranke z interesom o času, ki bi ga terjala obravnava vseh pisanj, ki jih tožnik naslovi nanjo, sodišče dodaja, da obravnava zahtev za DIJZ za zavezanca vedno pomeni določeno časovno obremenitev izven njegove temeljne dejavnosti. Če je ta obremenitev zelo velika, lahko to za zavezanca predstavlja objektivno težavo, vendar pa bi bil odvzem pravice do DIJZ samo zaradi količine ali nepreglednosti vloženih zahtev (ob odsotnosti namenov prosilca, ki bi bili v nasprotju z namenom pravice do DIJZ) mogoč le, če bi zakonodajalec takšno izjemo vključil v zakon. Zloraba pravice iz petega odstavka

10 E. Kerševan, v: A. Novak, M. Pavčnik (ur.), Izvrševanje in zloraba pravice, Lexpera, GV Založba, Ljubljana 2024, str. 131.

5. člena ZDIJZ pa ni institut, s katerim bi bilo mogoče zavezance varovati pred obremenitvami, ki so posledica neobičajno intenzivnega izvrševanja pravice do DIJZ s strani prosilcev.

43. Tožena stranka in zavezanec se na več mestih sklicujeta na sodno prakso, ki se nanaša na žaljenje organa. Večkrat tudi izpostavljata, da tožnik v svojih pisanjih podaja negativne vrednostne sodbe o delu zavezanca in njegovega vodstva. Toda odločitve o zavrnitvi tožnikovih zahtev neposredno ne utemeljujeta na njihovi žaljivi vsebini, zato sodišče ni presojalo, ali so tožnikove vloge šikanozne v smislu petega odstavka 5. člena ZDIJZ. Ob tem pa sodišče pojasnjuje, da očitki o nezakonitem, nestrokovnem in neučinkovitem delu sami po sebi ne predstavljajo žaljivih izjav, temveč dovoljene vrednostne sodbe. Drugih ugotovitev o žaljivi vsebini tožnikovih vlog pa izpodbijana odločba ne vsebuje.

44. Sodišče je tako na podlagi ugotovitve, da je tožena stranka napačno uporabila materialno pravo, tožbi na podlagi 4. točke prvega odstavka 64. člena ZUS-1 ugodilo, izpodbijano odločbo odpravilo in zadevo vrnilo toženi stranki v ponoven postopek. Sodišče ni odločilo o stvari, kot je primarno predlagal tožnik. Pogoji za odločanje v sporu polne jurisdikcije iz prvega odstavka 65. člena ZUS-1 niso izpolnjeni, saj podatki postopka za odločitev o stvari ne dajejo zanesljive podlage.

45. Sodišče je v zadevi odločilo brez glavne obravnave, saj dejansko stanje, ki je pomembno za odločitev, med strankama ni sporno (prvi odstavek 59. člena ZUS-1).

46. Sodišče ni izvedlo vzorčnega postopka, kot je predlagala tožena stranka. Namen vzorčnega postopka je prekinitev vseh postopkov do pravnomočnosti (prve) odločbe, izdane v vzorčnem postopku. Zoper sodbe upravnega sodišča praviloma ni dovoljena pritožba, razen, če je sodišče samo ugotovilo drugačno dejansko stanje, kot ga je ugotovila tožena stranka, ter je na tej podlagi spremenilo izpodbijani upravni akt ali če je sodišče odločilo na podlagi 66. člena tega zakona. V obravnavni zadevi ne gre za nobenega od navedenih procesnih položajev, zato izvedba vzorčnega postopka ne bi bila smiselna.

PRAVNI POUK:

Pritožba zoper to sodbo ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 28. oktober 2026

Višja sodnica:
mag. Nadja Marolt